

ВНЗ. Зазначене є важливим для подальшого формування їх готовності до інноваційної педагогічної діяльності, у структурі якої переважна більшість дослідників одноставно виокремлює в якості провідних такі компоненти, як мотиваційний, орієнтаційний, операційний, рефлексивний тощо [1; 2; 3; 5 та ін.]. Кожен із цих компонентів має бути пов'язаний з рештою, впливати з попередніх, і цей зв'язок необхідно забезпечити під час підготовки майбутніх інженерів-педагогів економічного профілю. Отже, формування досліджуваної готовності стає можливим за умови системності даного процесу, і саме цілісне філософське усвідомлення основ майбутньої інноваційної педагогічної діяльності стає стрижнем, який дозволяє побудувати навколо себе таку педагогічну систему.

Таким чином, нами окреслено низку соціально-філософських передумов формування готовності майбутніх інженерів-педагогів економічного профілю до інноваційної педагогічної діяльності під час підготовки у ВНЗ. Напрямом подальших досліджень може бути визначення науково-методологічних засад системи відповідної підготовки майбутніх фахівців.

Список використаних джерел:

1. Гавриш І.В. Теоретико-методичні засади формування готовності майбутніх учителів до інноваційної професійної діяльності: Автореф. дис. ... д-ра пед. наук: 13.00.04. – Луганськ, 2006. – 43 с.
2. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://books.br.com.ua/themes/7/323>
3. Ковальчук Л.А. Формирование готовности будущего педагога к инновационной профессиональной деятельности [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.stattionline.org.ua/pedagog/80/14034-formuvannya-gotovnosti-majbutnogo-pedagoga-do-innova>
4. Крафтова И., Крафт Й., Зайцев А. Зов перемен: философия развития инновационных изменений в национальной экономической системе [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <https://bgscience.ru/lib/4897/>
5. Макогон К. Діагностика готовності педагогів до пошукової діяльності (пед. інновації) / Макогон К. // Рідна школа. – 2002. – № 1. – С. 27-29.
6. Рыжкова Д.С. Философия инновационной деятельности [Электронный ресурс]. – Режим доступа: conf.sfu-kras.ru/sites/mn2013/thesis/s025/s025-036.pdf

Кошук О.Б.

кандидат педагогічних наук, докторант,

Національний університет біоресурсів

і природокористування України

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ З МЕХАНІЗАЦІЇ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА: СИСТЕМНИЙ ПІДХІД

Конструктивні зміни в галузі освіти, зокрема агроінженерної, актуалізують науковий пошук учених на розробку систем і технологій, що забезпечують формування компетентної особистості, яка не просто володіє певним обсягом знань, умінь, навичок і професійно важливих якостей, але й

здатна до постійної самоосвіти, самовиховання, самовдосконалення. Інноваційна модель вищої освіти має бути зреалізована принципами, на які вказується в доповіді Міжнародної комісії з освіти у XXI ст. і які спрямовують діяльність педагогічної громадськості на всебічний розвиток особистості [1]. Таким чином, випускник інженерного факультету за результатами навчання на бакалаврській програмі має продемонструвати здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів відповідної науки й характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Насамперед зазначимо, що чинним галузевим стандартом [2] підготовки інженерів сільськогосподарського виробництва встановлено, що майбутній бакалавр має оволодіти такими виробничими функціями: проектувальною, організаційною, управлінською, виконавською і технічною. Зокрема, проектувальна функція включає проектування технологічних операцій і процесів виробництва продукції, проектування технологічних процесів ремонтно-обслуговуючого виробництва і проектування нестандартного обладнання. Зміст організаційно-виробничої функції передбачає вирішення типових задач діяльності, як-от: розробка планів використання машин та обладнання, планування технічного обслуговування і ремонту машин та обладнання, прогнозування технічного стану машин, обладнання і систем, організація технологічного налагодження машино-тракторних агрегатів. Організація технологічного налагодження МТА (машинно-тракторних агрегатів) передбачає уміння бакалавра на підставі знань агро- та зоотехнічних вимог до виконання робіт та правил підготовки до роботи с.-г. машин створювати пости для технічного налагодження МТА, розробляти операційні карти підготовки до роботи МТА, надавати необхідну допомогу механізаторам та контролювати якість робіт.

Таким чином, за період навчання майбутні інженери мають оволодіти вкрай складними здатностями успішно виконувати задачі своєї професійної діяльності. На нашу думку, для цього треба суттєво перебудувати сучасний педагогічний процес вищого навчального закладу.

Варто погодитися з ученими у тому, що у структурі педагогічного процесу маємо виділити мету (*для чого здійснюється педагогічний процес?*); *діяльність педагога (хто організовує педагогічний процес?); діяльність студента (хто є об'єктом педагогічного процесу?); зміст (чому навчати-виховувати, що розвивати?); методи навчання і виховання (якими способами маємо досягти поставлених цілей?); форми навчання і виховання (де, коли, як і скільки часу має здійснюватися педагогічна взаємодія?); засоби навчання і виховання (за допомогою яких предметів середовища чи предметних ситуацій маємо здійснювати педагогічну взаємодію?); контроль результатів у поєднанні з самоконтролем (обов'язків елемент будь-якої діяльності!).*

Через те що педагогічний процес є системою, конструктом взаємопов'язаних елементів, то можемо зробити такі узагальнення: 1) компоненти педагогічного процесу утворюють певну цілісність та взаємодіють; 2) жоден компонент педагогічного процесу не можна замінити на інший або на їх сукупність, оскільки система перестає функціонувати (відокремлення будь-якого елемента системи призводить до її ліквідації!);

3) якщо перетворення (модернізація, перебудова, покращання) елементів здійснюється локально, без системного підходу, то ці спроби зазнають невдачі.

Усі компоненти, складники педагогічного процесу утворюють не лише цілісну, а й динамічну системну структуру, із багаточисельними зв'язками і відносинами між складниками. Слід погодитися з тими ученими, що вказують: за умови чіткої, наукової організації управління педагогічним процесом він постійно розвивається, самовдосконалюється. Під науковою організацією розуміємо дієві зрушення в розвитку усіх складових системи навчання, виховання і розвитку особистості. Натомість практика переконує: спроби модернізувати педагогічний процес, вивести в перспективі вищу освіту країни на якісно нові рівні окремо взятими засобами (наприклад, насичення «інформаційними технологіями» всупереч традиційним методам навчання і виховання, чи лише через постановку «компетентнісних цілей»), є марними [3, с. 89].

Будь-якій системі, у тому числі й педагогічній, не можна нав'язувати спосіб існування або розвитку, але можна обирати і стимулювати один із закладених у конкретних умовах варіантів, розраховуючи не стільки на управлінський, скільки на саморегулювальний процес, на незначні впливи, які, проте, збігаються з можливим варіантом розвитку. На наше глибоке переконання, вивести нинішню інертну, консервативну систему педагогічного процесу із стану рівноваги можна, насамперед, перебудувавши, вдосконаливши підсистему контролю навчання і виховання. Справа в тому, що модернізаційні «зміни» контролю ніби «узгоджуються» з іншими елементами педагогічної системи – метою, діяльністю викладача, методами, формами, засобами, змістом навчання і виховання, діяльністю студентів – і вже потім певним чином впливають на кінцеві результати. Природно, такі системні перетворення мають розпочинатися із запровадження у професійній підготовці фахівців принципу взаємної відповідальності викладача і студента за кінцеві результати педагогічної взаємодії.

Прикметно, що за таких методик викладач має ґрунтовно володіти методами об'єктивного контролю навчальних досягнень студентів, високими рівнями педагогічної майстерності. У свою чергу, слід підпорядкувати зміст підготовки інженерів-аграрників до вимог сучасного виробництва. При цьому, звісно, мають змінитися методи і форми навчання. На цих аспектах зосередимо свою увагу у подальших наукових розвідках.

Список використаних джерел:

1. Локшина О.І. Становлення «компетентнісної» ідеї в європейській освіті / О.І. Локшина // Реалізація європейського досвіду компетентнісного підходу у вищій школі України: матеріали методологічного семінару. – К.: Педагогічна думка, 2009. – С. 19-33.
2. Освітньо-кваліфікаційна характеристика і освітньо-професійна програма підготовки бакалавра напряму підготовки «Механізація та електрифікація сільського господарства»: ГСВОУ-04. – [Чинний від 2004-12-01]. – К.: Наукметодцентр аграрної освіти, 2005. – 162 с. – (Галузевий стандарт вищої освіти України).
3. Модернізація системи вищої освіти: соціальна цінність і вартість для України: Монографія / М. Михальченко, В. Андрущенко, О. Бульвінська та ін. – К.: Інститут вищої освіти АПН України; Педагогічна думка, 2007. – 257 с.